

Заедно съ голѣмъ-тѣ си дѣятелность за прѣобра-
зование-то на държавъ-тѣ си Петръ токо-речи прѣзъ
всичко-то си царуване ималъ да прави голѣмы и крѣво-
пролитны войны; най-прочюта война ималъ той съ
Швециѣ; тая война ся выкала *Велика Сѣверна война*.

Царь Петръ, кога ся върнѣлъ отъ пѣтувание-то
си, ударилъ око на Балтийско море и си турилъ на умъ
да стняме земи-ты, що были призели едно врѣмя Ли-
вонскы-ти рицари отъ Россіѣ. Тия земи повече-то ся
находили подъ Швециѣ, която отъ врѣмя-то на Густава
Адолфа была станѣла първа държава въ сѣверо-источнѣ
Европѣ. Царь Петръ свързалъ съѣзъ съ полскый царь
и съ Датчане-ты да ся биятъ заедно съ Швециѣ.

Поляци-ти, слѣдъ смърть-тѣ на Ивана Собѣсскый,
си избрали за царь саксонскый курфирстъ Августа II,
който имъ ся обрелъ за това съ саксонскѣ войскѣ да
върне на Полнѣ Лифляндиѣ, коѣто Густавъ Адолфъ
былъ призелъ отъ Поляци-ты. Августъ съ това намѣ-
рение направилъ съѣзъ съ Петра. Въ тоя съѣзъ влѣ-
зълъ и датскый царь Фридрихъ IV, който искалъ да си от-
няме Шлезвигъ отъ Холштинскый херцогъ, роднина на
шведскый царь.

Въ това врѣмя на шведскый прѣстолъ сѣднѣлъ
Карлъ XII (1697—1718). Той былъ още младъ, та хо-
дилъ повече-то на ловъ и ся вдавалъ на веселбѣ. Съѣ-
зници-ти въ едно врѣмя налетѣли възъ Швециѣ отъ
три страны: Августъ обстѣпилъ Ригѣ, Петръ Нарвѣ,
а Фридрихъ отышълъ възъ Холштинскый херцогъ.
Така ся подкачила Велика-та Сѣверна война (1700—1721).
Тогавъ младый Шведскый царь показалъ голѣмо юна-
чество въ тѣхъ войнѣ. Той тутакси отышълъ на островъ
Зеландиѣ, обиколилъ Копенхагенъ, и задалъ голѣмъ
страхъ на Датчаны-ты, та Фридрихъ IV побързалъ да
ся прѣговори съ него: Даниѣ ся оставила отъ съѣза съ
Петра и Августа и отъ искание-то на Шлезвигъ. Слѣдъ
това Карлъ съ малко войскѣ, нѣ храбра и добрѣ изучена,
качилъ на корабѣ и отышълъ въ прибалтийскы-ты си
области. Той ся показалъ ненадѣино подъ Нарвѣ, коѣто
обстѣпяла голѣма русска войска. Карлъ тутакси налетѣлъ